

Correctievoorschrift VSBO PKL

2019

tijdvak 1
vrijdag 10 mei
07.30 - 10.00 uur

Mens en Maatschappij

Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten in het bijgeleverde programma Wolf.
Zend de gegevens uiterlijk maandag 27 mei 2019 elektronisch naar het ETE.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 30, 31 en 32 van het Landsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-v.s.b.o. d.d. 23-06-2008 (PB. 2008, no. 54). Voor de beoordeling zijn de volgende passages van bovenvermelde artikelen van het Landsbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het ETE (Examenbureau).
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;

- 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Eenzelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel van het examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij dient de fout of onvolkomenheid wél mede te delen aan het ETE. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden door het ETE.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer. Dit cijfer kan afgelezen worden uit omzettingstabellen die beschikbaar worden gesteld na bepaling van de definitieve cesuur door het ETE.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit centraal schriftelijk examen Mens en Maatschappij PKL eerste tijdvak 2019 kunnen maximaal 50 scorepunten worden behaald. Het examen bestaat uit 44 vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Mens en werk

1 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- een inkomen verdienen
- financieel onafhankelijk van anderen zijn
- financiële zekerheid krijgen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator

2 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

Alle lichamelijke en/of geestelijke inspanning die wordt verricht om iets tot stand te brengen.

3 C

4 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Zijn baan vereist meer verantwoordelijkheid.
- Hij heeft een hogere opleiding.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

5 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- gezonde werkplek
- veilige werkplek
- goede verlichting
- goede ventilatie
- goed meubilair

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

6 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- De leider raadpleegt niemand wanneer hij een beslissing moet nemen.
- Hij geeft instructies en houdt strikte controle op zijn werknemers.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

8 A

9 D

10 maximumscore 1

een uitzendbureau

11 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- goed betaald
- kantoorwerk (airco)
- de banen hebben aanzien

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

12 maximumscore 1

de mogelijkheid van telewerken	x
vaste werktijden	
meer tijd overhouden voor haar gezin	x
kiezen voor langere werktijden	

Beide kruisjes samen voor 1 punt.

13 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- het stimuleren van omscholing
- de leerplichtleeftijd verlengen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

14 D

15 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

Situatie	Voordeel	Nadeel
De vervuiling in het land is toegenomen.		x
Het aantal arbeidsplaatsen in de steden is gestegen.	x	
Er komt meer buitenlands geld Colombia binnen.	x	
De criminaliteit in Colombia is gestegen.		x

4 goed	2
2 of 3 goed	1
1 goed	0

17 C

18 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- taxichauffeur
- kok (vraagt gasten hoe het eten was)
- bellboy in een hotel

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

19 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- verdwijnen van belangrijke natuurgebieden
- uitsterven of verdwijnen van bepaalde plantensoorten
- uitsterven of verdwijnen van bepaalde diersoorten

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Rechten en plichten

20 C

21 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- De regering (ministers) is verantwoording schuldig aan het parlement.
- Het parlement kan de regering naar huis sturen.
- De regering moet steeds kunnen rekenen op de steun van een meerderheid in het parlement.

22 maximumscore 1

het recht op medische zorg (voorzieningen)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Zij vormen de basis van de vrijheid van de burgers.
- Zij zorgen ervoor dat de burgers niet door de staat worden uitgebuit.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

24 maximumscore 2

Twee van de volgende antwoorden voor elk 1 punt:

- de plicht om naar school te gaan
- de plicht om haar huiswerk te maken
- de plicht om te leren
- de plicht om zich aan de regels te houden
- de plicht om respect te tonen

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

25 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- ze kan lid zijn van de leerlingenraad van de school
- ze kan lid worden van de schoolkrant
- leerzame activiteiten voor de school organiseren

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

26 B

27 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Wat op je werkplaats gebeurt, mag niet verder verteld worden.
- De plicht om te zwijgen over feiten en gegevens van derden (die iemand bij het uitoefenen van zijn beroep te weten is gekomen, zwijgplicht)

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

28 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Stelling	Juist	Onjuist
Corruptie behoort officieel tot de politiek.		X
Politieke partijen met veel geld krijgen altijd veel stemmen tijdens de verkiezing.		X
Voor de verkiezing debatteren politieke leiders meestal met elkaar.	X	
Het uitdelen van t-shirts behoort tot de politieke cultuur op onze eilanden.	X	

4 goed	2
2 of 3 goed	1
1 goed	0

30 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

Dat de stranden altijd gratis toegankelijk zullen zijn voor het publiek.

31 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

De parlementsleden zijn na een verkiezing verkozen om namens het volk beslissingen te nemen.

Andere antwoorden in dezelfde strekking met een andere formulering ter beoordeling van de examinerator.

32 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

door gebruik te maken van

- sociale media
- televisie
- radio
- krant
- billboards

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

Massamedia

33 A

34 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- openlijk kritiek uiten op de bestuurders als de media vinden dat de politiek te weinig met een probleem doet
- Dat de media controleren wat de ministers en de bestuurders doen.

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

35 maximumscore 2

Twee van de volgende antwoorden voor elk 1 punt:

- Facebook
- internet
- smartphones

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

36 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Er is persvrijheid.
- Er wordt geen controle uitgeoefend door overheidsinstellingen.

37 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- jongens
- mannen
- mensen die van auto's houden

38 maximumscore 1

- Het is niet voor die doelgroep bestemd
- Het gaat niet over auto's/autoaccessoires

Andere antwoorden ter beoordeling van de examinerator.

39 maximumscore 2

aandacht voor amusement	
korte artikelen	x
gebruik van veel moeilijke woorden	x
lezers met een hoog opleidingsniveau	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

40 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- Zo kunnen ze zich beter richten op een bepaalde doelgroep om geen “klanten” te verliezen.
- Ze kunnen hun advertenties op die doelgroep richten.

41 maximumscore 2

Goed beargumenteerde mening 2

Matig beargumenteerde mening 1

Alleen eens of niet eens, zonder beargumenteerde mening 0

42 A

43 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord:

- De berichten zijn beïnvloed door eigen meningen en ervaringen.
- De eigen smaak en voorkeur spelen een grote rol.
- Vaak is één bron voldoende voor plaatsing van het nieuws.

44 A